Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 331 Miercuri 1 Decembrie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

Adevărata cooperaţie

Atenţia lumii politice se îndreaptă de câtăva vreme, cu un interes tot mai crescând, înspre cooperaţie. In programele mai tuturor partidelor, rolul rezervat cooperaţiei în economia naţională este deosebit de important, iar actualul guvern, păşind pe teren practic, a pus la dispoziţia cooperaţiei compartimente întregi de funcţiuni cu caracter comercial, care adesea îmbracă formele dreptului de monopol.

Intre altele, s'a concesionat cooperaţiei dreptul exclusiv de aprovizionare a armatei cu produse agricole; i s'a recunoscut dreptul de a importa bumbac aşa zis ţărănesc — cu scutire de taxe şi cu procurarea devizelor la cursuri favorabile — cum şi de-a aproviziona populaţia rurală cu cantităţile necesare; i s'a asigurat un rol preponderent în valorificarea grâului, a lânei, a vinului, în desvoltarea culturii inului şi cânepii, cum şi în creiarea topitoriilor şi industriilor pentru prelucrarea acestor plante industriale.

In plus, se încearcă, în aceeaşi direcţie, acum, să se obţină concesionarea desfacerii sării şi a zahărului la sate.

Interesul teoretic şi practic purtat de factorii politici cooperaţiei ar trebui, desigur, să ne bucure, dacă, potrivit moravurilor dela noi şi experienţei de până acum, n'am fi căpătat convingerea că acest interes pleacă aproape întotdeauna din calculele precise, al căror obiectiv, mai mult sau mai puţin mărturisit, este stăpânirea masselor ţărăneşti — ca aport electoral — cu ajutorul cooperaţiei.

Avem deci în faţa noastră mai mult o luptă de supralicitaţie pentru acapararea politică a cooperaţiei, partidele dându-şi prea bine seama de perspectivele pe care viitorul le rezervă cooperaţiei în organizarea vieţii noastre economice şi de forţă pe care o va reprezenta odată această mişcare.

Dar tocmai aci atingem laturea cea mai importantă, dar şi cea mai delicată a problemei. Politicianizarea cooperaţiei înseamnă compromiterea ei din punct de vedere moral şi slăbirea ei ca factor economic. Cooperaţia trebue să rămână în afară de jocul competiţiunilor partidelor, respectându-i-se maximum de autonomie în conducerea trebilor şi intereselor ei. Dar, pentru a ajunge aci, este nevoe să facem din cooperaţie un organism capabil să trăiască din propriul său oxigen, şi să stea pe propriile sale picioare, sprijinind mişcarea pe elanul, pe educaţia, pe libera solidaritate a cooperatorilor. A face din cooperaţie o creaţiune de seră, întreţinută din subvenţiile şi privilegiile acordate de stat, înseamnă a o ţine mereu la remorca factorului politic, care va face din ea, cum a făcut şi până acum, un instrument docil în slujba intereselor de partid, un obiect de litigiu şi de supralicitare în luptele politice. Iată de ce, privind din acest punct de vedere numeroasele şi importantele favoruri, cu care este copleşită dela un cârd de vreme cooperaţia noastră, noi nu ne putem bucura, mai ales că acordarea lor se face în dispreţul oricărui criteriu economic, oricărui uz şi logice comerciale, luându-se din mâna comerţului organizat, care dispune de capital, de personal anume pregătit, de relaţii cu streinătatea, sectoare întregi, din cele mai gingaşe ale activităţii economice, spre a le încredinţa — nu cooperaţiei propriu zise — ci unor creiaţii improvizate, suprapuse cooperaţiei, cum sunt diversele „oficii" şi „centrale" cooperative.

In chipul acesta, ni se pare că se deviază cooperaţia dela rosturile ei adevărate, accentuându-se o prăpastie între organele privilegiate de la centru ale cooperaţiei şi reţeaua unităţilor cooperatiste minore din cuprinsul ţării, care lâncezesc în aceeaşi existenţă nenorocită ca şi până acum.

Cooperaţia va fi întărită, atunci când vigoarea ei se va afirma de jos în sus.

Spunem acestea, tocmai pentrucă noi înşine vedem în cooperaţie, nu numai un factor important pe care se poate sprijini organizarea şi întărirea economiei ţărăneşti, dar şi un factor hotărîtor în opera de deparazitare a economiei naţionale de intermediarii străini, un factor ideal în slujba lozincei noastre a tuturor: „România a românilor".

Intre profesori şi elevi

—oxo—

E veche, este foarte veche chestiunea raporturilor între profesori şi elevi, a atitudinei pe care profesorii trebue să o aibă faţă de cei ce li sunt încredinţaţi, ca să le împărtăşească o cultură şi să le formeze educaţia. Sunt oare mai vinovaţi profesorii sau părinţii pentru unele exemple puţin frumoase, ce, din când în când, le dau unii elevii sub raportul educaţiei?

E o întrebare de mult discutată şi cu răspunderi de cele mai multe ori contradictorii. Chestiunea devine din nou mai actuală, atunci când intervine un incident nou sau o întâmplare tragică, aşa cum a fost cazul cu nenorocita elevă dela un liceu de fete din Capitală.

Pomenim în treacăt că puţine zile după moartea acestei eleve ni s'a trimis o scrisoare ai cărei autori se plângeau de purtarea nepermis de severă cu elevele a unei profesoare dela un alt liceu de fete din Capitală.

N'aveam nici un motiv să menajăm pe această profesoară şi să-i ascundem vina, în cazul că s'ar fi stabilit că este vinovată. Nefiind organ de partid şi neavând nici un fel de obligaţiuni faţă de nimeni, ziarul nostru cercetează şi se pronunţă în toate chestiunile în deplină obiectivitate şi independenţă.

Insă, autorii scrisorii, cari au prilejuit această declaraţie, au uitat sau, mai exact, au vrut să uite ceva şi anume: să ne spună cine sunt şi ce nume poartă, de oarece semnătura „Un grup de părinţi" nu ţine locul unei singure semnături. Iar dacă ei n'au avut încredere în discreţia noastră profesională, cum să fim noi convinşi că ei spun strictul adevăr în cele ce ne relatează? Nu e oare îndreptăţită bănuiala că plângerea împotriva profesoarei se datoreşte unor nemulţumiri de ordin personal?

Cu anonime şi fără curajul răspunderii nu se poate îndrepta nici un rău.

Inchizând această paranteză şi întorcându-ne la chestiunea pentru care am început să scriem rândurile de faţă, trebue recunoscut adevărul că, în mod general, raporturile între profesori, de o parte, şi elevi de partea cealaltă, nu sunt aşa cum e necesar să fie în interesul unei cât mai bune educaţii a tineretului şcolar. Contactul între unii şi alţii este aşa de vag şi slab, că nu se înfăptueşte apropierea sufletească, încrederea reciprocă şi comunitatea de gândire.

In ce priveşte pe studenţii universitari ,situaţia, din acest punct de vedere, se prezintă şi mai prost. Nu sunt doar puţine cazurile când profesorii nu văd cum arată la chip studenţii lor, decât atunci când aceştia din urmă au de trecut vreun examen.

O explicaţie a lipsei de contact şi — adăugăm — a lipsei de interes ce poartă profesorii pentru elevii lor, o găsim şi în faptul că profesoratul nu este unica ocupaţie şi mai ales preocuparea de căpetenie a dascălilor noştri.

O bună parte din timpul lor şi din preocupările lor este consacrată vieţii politice, care e aşa de sbuciumată şi care prezintă atâtea scăderi.

Iată, ne găsim în mult agitatele zile de campanie electorală. Oraşele şi satele sunt cutreerate de „făuritori de fericire", de oameni, cari promit totul, pentru ca să uite iarăşi totul.

In rândurile acestora vom găsi şi destui membri ai învăţământului, cari, din cauza agitaţiei de care sunt cuprinşi, devin aproape de nerecunoscut.

N. BATZARIA

Arcaşii in Capitală

Publicăm, în corpul ziarului, darea de seamă asupra frumoasei producţii a membrilor societăţilor arcăşeşti, la teatrul Naţional

Amănunte asupra catastrofei avionului polonez

—oxo—

Aparatul s'a rupt în zbor ori s'a ciocnit de un munte

Cadavrele victimelor erau acoperite de zăpadă

Sofia, 28 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." dă următoarele amănunte cu privire la prăbuşirea avionului companiei „Lot":

Avionul a fost găsit ieri după amiază, în munţii Pirin Planina, la o înălţime de 2.600 metri.

Sfărâmăturile aparatului erau îngropate în zăpadă.

Pasagerii, — doi polonezi şi un austriac, — precum şi cei trei membri ai echipagiului erau carbonizaţi.

Prima impresie a specialiştilor este că avionul, sburând prin ceaţă, s'a isbit de o stâncă şi motorul a făcut explozie.

Avionul s'a rupt în zbor?

Sofia, 28 (Telor). — In legătură cu găsirea avionului polonez al companiei „Lot", dispărut Marţea trecută, se află următoarele detalii interesante:

Avionul a fost descoperit în munţii Pirim, în apropierea satului Nozgovitza, în regiunea Svetivratz. de către un grup compus din locotenentul Tocef şi trei turişti, cari au participat voluntar la căutarea avionului.

Unul din aceşti turişti, d. Stoianof din Sofia, a zărit resturile avionului, la ora 12,30 la amiazi, pe un platu la o altitudine de 2600 metri.

De Marţi până ieri, în munţii Pirim a căzut foarte multă zăpadă, aşa că abia o parte mică din coada avionului a mai rămas vizibilă, tot restul fiind acoperit de un strat gros de zăpadă

Locotenentul a luat imediat paşaportul colectiv al echipajului şi o hartă, pe care le-a găsit intacte şi a plecat în satul cel mai apropiat care are legătură telefonică. Ştirea a sosit la Sofia abia la ora 10 seara.

CAUZELE PRABUŞIRII AVIONULUI

Cauzele catastrofei nu sunt încă cunoscute. S'au emis trei ipoteze:

Din cauza marelui frig, carburatorul motorului a îngheţat, motorul încetând să mai funcţioneze, şi avionul s'a prăbuşit.

Din cauza ceţei foarte dese, pilotul neputând observa nimic, avionul s'a ciocnit de stânci.

In timpul zborului s'a rupt o aripă, aşa că avionul s'a prăbuşit. Aceasta ipoteză s'a putut naşte, fiindcă la 400 metri depărtare de locul unde zace corpul avionului, s'a găsit o aripă, intactă de altfel, ruptă la bazele ei.

Azi dimineaţă a plecat dela Sofia la locul catastrofei o comisiune de experţi, care va face o anchetă. Probabil mâine, cadavrele victimelor vor fi ridicate şi transportate la Sofia.

Anularea căsătoriei prinţului Starhemberg

Viena, 28 (Rador). — *Curtea diocezană a anulat, în a doua lectură, căsătoria prinţului von Starhemberg, fostul vice-cancelar al Austriei, cu contesa Reifferscheid.*

După pronunţarea acestui divorţ, de multă vreme cerut de prinţul von Starhemberg, ziarele anunţă ca foarte apropiată căsătoria sa cu cunoscuta artistă Nora Gregor.

—xox—xox—

Atacuri arabe respinse in Palestina

Ierusalim, 28 (Rador). — *Mai multe atacuri au fost încercate de către arabi noaptea trecută împotriva posturilor de poliţie din coloniile evreeşti Sedjera şi Kerkour.*

Atacurile au fost respinse cu ajutorul întăririlor trimise dela Haifa.

Poliţia din Haifa a arestat cinci persoane, învinuite de atacuri săvârşite împotriva evreilor.

La Iaffa, poliţia a confiscat un mare număr de manifeste comuniste.

PROTEST IMPOTRIVA EXECUTĂRII ŞEIKULUI FARHAN

Bagdad, 28 (Rador). — Studenţii au organizat astăzi o manifestaţie de protestare împotriva executării şeikului Farhan.

Ei au depus protestări scrise la ambasada Angliei şi la ministerul afacerilor străine.

—oxo—oxo—

Ancheta in afacerea cagularzilor va continua mâine

Paris, 28 (Rador).— *Ancheta în afacerea cagularzilor a fost întreruptă astăzi, fiind Duminică.*

Ea va reincepe însă mâine printr'o nouă serie de percheziţii.

Poliţia vrea să audieze pe soţia arhitectului Parent, care nu s'a mai înapoiat la domiciliul său. Ea speră să obţină astfel unele precizări asupra prezenţei, în privinţa lui Parent, a unei mitraliere furate dela centrul de mobilizare din Laon.

—oxo—oxo—

D. Van Zeeland şi-a terminat raportul asupra anchetei economice

Bruxelles, 28 (Rador). — *D. van Zeeland, fostul preşedinte al consiliului, va pleca peste câteva zile într'o croazieră în Orient.*

D-sa a terminat raportul asupra anchetei economice întreprinsă la cererea guvernelor francez şi englez şi va înmâna cu titlu privat, acest raport d-lor Eden şi Delbos.

—oxo—oxo—

Două hidroavioane prăbuşite in Italia

— 7 MORŢI —

Roma, 28 (Rador). — Abia azi s'a aflat că la 22 Noembrie două hidroavioane de recunoaştere — având ca bază aeroportul Augusta — s'au ciocnit şi au căzut în mare.

Şapte membri ai echipajelor au pierit.

ATENTAT

IMPOTRIVA PRIMULUI MINISTRU EGIPTEAN

ASUPRA LUI S'AU TRAS TREI FOCURI DE REVOLVER

Londra 28 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Reuter" anunţă din Cairo:

Astăseară s'a săvârşit un atentat împotriva lui Nahas Paşa, preşedintele consiliului de miniştri.

Agresorul a fost arestat.

*

Cairo, 28 (Rador). — In legătură cu atentatul comis astăseară asupra lui Nahas Paşa, se dau următoarele amănunte:

Atentatorul a tras trei focuri de revolver asupra automobilului în care se afla Nahas Paşa, în timp ce acesta se ducea spre locuinţa sa din Heliopolis.

Un glonte a sfărâmat o fereastră a maşinii.

Din fericire, Nahas Paşa nu a fost atins.

Autorul atentatului, care a fost arestat, se pare că este membru al organizaţiei de opoziţie a Cămăşilor Verzi.

SCRISORI DIN LONDRA

Bluff in patru

de AUGUR

Dacă reducem situaţia din Europa la expresia sa cea mai simplă, suntem obligaţi să recunoaştem că tot în „pătratul" celor patru mari puteri — Anglia, Franţa, Italia şi Germania — se află stabilizată problema păcii generale.

Expresia: pactul celor patru, este obişnuită în mod curent. Din punct de vedere formal, această combinaţie politică n'a fost niciodată realizată. Dar în realitate, existenţa a ceeace numim „pătratul" celor patru puteri amintite, nu poate fi negată şi influenţa sa asupra afacerilor europene este primordială.

Totuşi, să ne înţelegem. Când spunem „pătratul" celor patru puteri, nu spunem „înţelegere". Vrem numai să arătăm că soluţia problemelor internaţionale este circumscrisă prin laturile patrulaterului, în unghiurile căruia sunt aşezate Londra, Paris, Roma şi Berlin. Aceasta înseamnă că toate conflictele provocate de aceste chestiuni trăesc şi ele în interiorul patrulaterului.

Din cele patru laturi pe cari trebue să le aibă acest „patrat", două sunt arătate cu o precizie perfectă. De o parte avem înţelegerea anglo-franceză, şi de alta, axa Roma-Berlin. Şi tocmai din cauză că celelalte două laturi ale „pătratului" celor patru puteri nu sunt arătate decât în mod vag, ameninţarea unui conflict în Europa există.

Dar dacă recunoaştem gravitatea situaţiei creiată în Europa de conflictul intereselor individuale, sau conjugate pe perechi, a Angliei, a Franţei, a Italiei şi a Germaniei, nu rezultă că suntem obligaţi să considerăm ca grave, toate incidentele, fără excepţie, pe care ni le aduce viaţa internaţională. Altfel refuzăm să luăm prea în serios acest ultim incident pe care-l constituie vizita făcută de lordul Halifax lui Hitler. Dacă ar fi să credem anumiţi oameni politici, această conversaţie Halifax-Hitler, este menită să determine viitorul continentului nostru. Şi dece anume? Evident, am avut surpriza de a auzi pe Hitler întrebuinţând un limbaj ultra-energic pentru a stabili cu tărie cererea sa cu caracter de ultimatum ca fostele colonii pierdute după războ, să fie înapoiate Germaniei. Dar, în fond, această surpriză nu este datorată decât faptului că articolele de fond ale lui „Times" şi ale altor organe ale marei presei londoneze, fără să băgăm de seamă, ne-au obişnuit cu un limbaj dulceag şi plin de subînţelesuri. Hitler cere înapoierea coloniilor Germaniei.

(Continuare in pag. 2-a)

Epidemia de febră aftoasă se întinde în Germania

Populaţia îndemnată să folosească untură de balenă

Berlin, 28 (Rador). — D. Darre, ministrul agriculturii, a declarat că s'au luat întinse măsuri de poliţie veterinară spre a se localiza epidemia de febră aftoasă în vestul Germaniei.

Aceste măsuri, a adăogat d-sa, s'au dovedit neîndestulătoare.

Până acum febra aftoasă a făcut ravagii în peste 4.000 grajduri.

Ministrul de agricultură al Reichului recomandă ca în locul untului şi a celorlalte grăsimi să se întrebuinţeze grăsimea de balenă.

Ceaţă deasă in Anglia

Londra ,28 (Radio-Central). — Ceaţa care s'a lăsat deasupra Angliei a oprit complet navigaţia, circulaţia pe căile ferate şi şosele.

Din cauza ceţei, s'au produs numeroase accidente.

Toate excursiile anunţate pentru sfârşitul săptămânei au fost contramandate.

Cantine şi adăposturi pentru copiii muncitorilor

O problemă grea, de promovare naţională şi socială, care preocupă de multă vreme pe cercetătorii vieţii muncitoreşti, şi care, în străinătatea civilizată, a căpătat o rezolvire mulţumitoare, este aceea a înfiinţării de cantine şi adăposturi pentru copiii muncitorilor în timpul când părinţii lor lucrează în fabrici.

Această problemă şi-a găsit un început de înfăptuire şi la noi, unele anumite cercuri au înţeles că nu e bine să aşteptăm totul dela stat şi că iniţiativa particulară are un rol important de jucat în această ordine de fapte, apărând ca o colaboratoare vrednică a statului la operele de bună rânduială socială şi naţională.

O astfel de iniţiativă, care se bucură de sprijinul larg şi efectiv al marilor noştri industriaşi este aceea luată de părintele Gh. Păunescu, preşedintele Căminului cultural din Cărămidarii de Jos, dovedind că Biserica Vie poate să ducă la cele mai nobile înfăptuiri, dacă, bineînţeles, misionarii ortodoxiei creştine îşi pricep misiunea de părinţi spirituali, de apostoli realizatori ai speranţelor şi aspiraţiilor celor mulţi.

Intr'adevăr, ateneul din str. Piscului înfiinţează o cantină şi o casă de adăpost pentru copiii de muncitori, cari vor avea loc de masă şi învăţătură în timpul când părinţii lor muncesc în fabrici pentru înflorirea economică a ţării.

In aceste adăposturi şi cantine vor fi admişi şi părinţii copiilor „dopo lavore", ca să primească lumina creştină din pildele evangheliei şi ca să-şi folosească în chip instructiv orele de după încetarea muncii în uzine.

Părintele Gh. Păunescu a făcut un călduros apel la marii şi micii industriaşi, ca şi la toată lumea cu suflet bun şi cu stare prielnică gesturilor generoase, ca să contribue cu bani sau merinde la înfăptuirea acestei opere de folos obştesc.

Pilda e vrednică să fie luată în seamă de toate centrele municipiului nostru şi de toate centrele muncitoreşti din cuprinsul ţării, mai ales că, pe alocurea, oamenii de bine au şi înfăptuit asemenea aşezăminte în limita posibilităţilor locale.

Negreşit că Statul şi celelalte administraţii publice, ca şi cele particulare, cum şi sufletele care înţeleg să ajute pe aproapele lor cinstind astfel sfintele percepte creştine, se vor grăbi să ajute iniţiative ca aceea a părintelui Gh. Păunescu din Cărămidarii de Jos, cunoscând că, prin aceasta, vor colabora cu toată vrednicie la opera mare de creştinism şi românism constructiv.

Sunt zorile unei minunate aşezări sociale în viitorul nu prea îndepărtat. E spiritul vremii care chiamă stăruitor la datorie, mai presus de orice politică, pe românii şi creştinii cu drag de patria lor.

Leontin Iliescu

ANIVERSAREA INDEPENDENŢEI ALBANIEI

Asistenţa, ieşind dela serviciul divin oficiat la biserica albaneză din Capitală
(Vezi darea de seamă în corpul ziarului)

Ciocniri sângeroase intre monarhişti şi naţional-socialişti in Austria

Viena, 28 (Rador). — Legitimiştii au sărbătorit la Linz a 25-a aniversare a arhiducelui Otto de Habsburg.

Numeroşi adversari ai legitimiştilor, aparţinând opoziţiei naţionale, au organizat o demonstraţie contra Habsburgilor.

O încăierare s'a produs între cele două tabere.

Poliţia a făcut numeroase arestări printre membrii opoziţiei naţionale.

*

Viena, 28 (Rador). — O ciocnire gravă s'a produs la Linz între un grup de naţional-socialişti şi monarhişti, cu ocazia unei întruniri monarhiste, ţinută în favoarea arhiducelui Otto.

Mai mulţi naţional-socialişti au cântat imnul naţional german, întrerupând astfel pe oratorii monarhişti. Monarhiştii au protestat energic. Naţional-socialiştii au aruncat atunci numeroase halbe, scaune şi alte obiecte asupra monarhiştilor.

A intervenit imediat poliţia, operând 40 arestări.

Mai multe persoane au fost rănite, dintre cari câteva sunt în stare gravă.